

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

1959 -50- 2009

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ELYASIN κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 46929/06)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

28 Μαΐου 2009

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Elyasin κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Nina Vajić, *πρόεδρο,*

Χρήστο Ροζάκη,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

Γεώργιο Νικολάου, *δικαστές,*

και τον Søren Nielsen, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 7 Μαΐου 2009,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 46929/06) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν σύριο υπήκοο, τον κύριο Yousef Elyasin («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 16 Νοεμβρίου 2006 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον κύριο Γ. Σκούτα, δικηγόρο Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Κ. Γεωργιάδη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κύριο Ι. Μπακόπουλο, δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι παραβιάστηκε το δικαίωμά του πρόσβασης σε δικαστήριο (άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης).

4. Στις 11 Ιανουαρίου 2008, η πρόεδρος του πρώτου τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Όπως επιτρέπει το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφασίσθηκε επιπλέον να αποφανθεί το τμήμα συγχρόνως επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1966 και κατοικεί στην Αθήνα.

6. Στις 20 Φεβρουαρίου 2000, ο προσφεύγων συνελήφθη στη διεύθυνση της εργασίας του, ένα εστιατόριο τύπου «φαστ-φουντ», στην οδό Φαβιέρου αριθ.3, για κλοπή και δωροδοκία δημοσίου υπαλλήλου. Τα έγγραφα σχετικά με τη σύλληψη ανέφεραν ότι ο προσφεύγων κατοικούσε στην οδό Ρόδου αριθ.5.

7. Στις 11 Νοεμβρίου 2000, η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών διαβίβασε το φάκελο της υπόθεσης στο γραφείο του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών. Στη συνοδευτική επιστολή αναφέρονταν τόσο η διεύθυνση της οικίας του προσφεύγοντος όσο και η διεύθυνση της εργασίας του.

8. Σε μία ημερομηνία που δε διευκρινίζεται, ο προσφεύγων παραπέμφθηκε σε δίκη. Σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, η σχετική κλήση ουδέποτε του επιδόθηκε.

9. Στις 13 Νοεμβρίου 2002, έλαβε χώρα η συζήτηση ενώπιον του Πλημμελειοδικείου Αθηνών. Ο προσφεύγων δεν εμφανίσθηκε. Κρίνοντας ότι, σύμφωνα με το αποδεικτικό επίδοσης, ο προσφεύγων είχε κλητευθεί νομίμως, το Πλημμελειοδικείο αποφάσισε να εξετάσει την υπόθεση και να εκδώσει απόφαση «σαν να ήταν παρών ο ενδιαφερόμενος», κατ'εφαρμογή του άρθρου 340 § 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αφού εξέτασε έναν μάρτυρα και τον συγκατηγορούμενο του προσφεύγοντος, το δικαστήριο καταδίκασε τον τελευταίο σε ποινή κάθειρξης δύο ετών (απόφαση αριθ. 83041/2002), μετατρέψιμη σε χρηματική ποινή.

10. Στις 18 Ιουνίου 2004, ο δικαστικός επιμελητής πήγε στη διεύθυνση που είχε δηλώσει ο προσφεύγων – Ρόδου 5 – προκειμένου να του επιδώσει την απόφαση, αλλά δεν τον βρήκε. Στις 21 Ιουνίου 2004, πήγε εκ νέου στην ίδια διεύθυνση αλλά δεν βρήκε ούτε τον προσφεύγοντα ούτε κάποιο από τα άτομα που αναφέρονται στο άρθρο 156 § 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας στα οποία θα μπορούσε να επιδώσει την απόφαση. Θεωρώντας ότι ο προσφεύγων ήταν «αγνώστου» διαμονής, ο δικαστικός επιμελητής κατέθεσε τότε την απόφαση στο δημαρχείο, σύμφωνα με το άρθρο 156 § 2 του ίδιου κώδικα.

11. Στις 19 Αυγούστου 2005, ο προσφεύγων άσκησε έφεση κατά της απόφασης του Πλημμελειοδικείου υποστηρίζοντας ότι η έφεση είχε ασκηθεί εντός της νόμιμης προθεσμίας. Ειδικότερα, υποστήριζε ότι η απόφαση του Πλημμελειοδικείου του είχε επιδοθεί ως αγνώστου διαμονής ενώ εξακολουθούσε να

διαμένει στην οδό Ρόδου αριθ.5. Ως προς τούτο, προσκόμισε αντίγραφο του μισθωτηρίου του, που συνάφθηκε για δύο έτη τον Δεκέμβριο του 1998, και ζήτησε την ακρόαση ενός μάρτυρα, ο οποίος εξετάστηκε και επιβεβαίωσε ότι ο προσφεύγων διέμενε πάντοτε στο ίδιο μέρος.

12. Στις 10 Οκτωβρίου 2005, το Εφετείο Αθηνών κήρυξε απαράδεκτη την έφεση του προσφεύγοντος ως εκπρόθεσμη (απόφαση αριθ. 9669/2005). Σημείωσε ιδίως:

«Αυτή η απόφαση (η απόφαση αριθ. 83041/2002) του επιδόθηκε στις 21 Ιουνίου 2004 όπως προκύπτει από το πρακτικό επίδοσης που συνέταξε ο δικαστικός επιμελητής. Άσκησε έφεση στις 19 Αυγούστου 2005, μετά τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας, χωρίς να επικαλείται στο δικόγραφό του κάποιο λόγο που να αιτιολογεί την εκπρόθεσμη άσκηση του εν λόγω ένδικου μέσου. Από το φάκελο δεν προκύπτει καμία περίπτωση που να αιτιολογεί την εκπρόθεσμη άσκηση της έφεσης και το δικαστήριο δεν έχει πεισθεί ότι λόγοι ανωτέρας βίας εμπόδισαν τον κατηγορούμενο να ασκήσει έφεση πριν την εκπνοή της νόμιμης προθεσμίας. Ειδικότερα, αποδείχθηκε ότι η προσβληθείσα απόφαση (...) του επιδόθηκε, στις 21 Ιουνίου 2004, ως «αγνώστου διαμονής» καθώς δε βρέθηκε στη διεύθυνση που είχε δηλώσει ενώπιον των αρχών, ήτοι Ρόδου 5, Άγιος Νικόλαος Αχαρνών, και ότι η έφεσή του ασκήθηκε στις 19 Αυγούστου 2005. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι εξακολουθεί να διαμένει σε αυτή τη διεύθυνση και ότι κακώς θεωρήθηκε «αγνώστου διαμονής». Από το πρακτικό επίδοσης της 18 Ιουνίου 2004, προκύπτει ότι ο αρμόδιος για την επίδοση δικαστικός επιμελητής πήγε στην εν λόγω διεύθυνση αλλά οι ένοικοι της πολυκατοικίας δήλωσαν ότι δε γνώριζαν τον προσφεύγοντα. Συνεπώς, αυτός κλητεύθηκε στην πιο πάνω διεύθυνση, την οποία γνώριζαν οι αρχές, αλλά ως αγνώστου διαμονής και συνεπώς πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη η έφεση διότι ασκήθηκε εκπρόθεσμα (...).»

13. Στις 20 Οκτωβρίου 2005, ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης.

14. Στις 27 Ιουνίου 2006, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσης (απόφαση αριθ. 1475/2006). Εκτίμησε ότι το εφετείο είχε αιτιολογήσει επαρκώς την απόφασή του.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

15. Οι εφαρμοστέες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας έχουν ως εξής:

Άρθρο 155 – Επίδοση

«1. Η επίδοση γίνεται με παράδοση του εγγράφου στα χέρια του ενδιαφερόμενου από δικαστικό επιμελητή (...). Αν αυτός που κάνει την επίδοση δεν βρίσκει τον ενδιαφερόμενο στον τόπο της διαμονής ή της κατοικίας του ή του καταστήματος ή του εργαστηρίου ή του γραφείου όπου ασκεί το επάγγελμά του, εγχειρίζει το έγγραφο σε κάποιον από εκείνους που, έστω και προσωρινά, διαμένουν μαζί του (...) ή σε κάποιον από όσους είναι στο κατάστημα ή στο εργαστήριο ή στο γραφείο. (...)

2. (...) Αν κανένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο δε βρίσκεται στην κατοικία, όποιος κάνει την επίδοση θυροκολλά το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας παρουσία μάρτυρα (...)»

Άρθρο 156 – Επίδοση σε πρόσωπα άγνωστης διαμονής

«1. Αν ο ενδιαφερόμενος απουσιάζει από τον τόπο κατοικίας του ή η διαμονή του είναι άγνωστη, η επίδοση του εγγράφου γίνεται στο σύζυγό του, ή, αν δεν υπάρχει σύζυγος, σε έναν από τους γονείς ή τους αδελφούς ή σε άλλους συγγενείς (...).

2. Αν δεν βρεθεί κανένα από τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο άτομα στον τόπο κατοικίας του ενδιαφερομένου, η επίδοση γίνεται προς τον δήμαρχο ή το δημοτικό υπάλληλο (...), οι οποίοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τοιχοκολλήσουν το εν λόγω έγγραφο σε δημόσιο μέρος (...)»

16. Θεωρείται ως «αγνώστου διαμονής» κάθε άτομο που κατά τον χρόνο επίδοσης, απουσιάζει από την κατοικία του, όντας άγνωστο στη δικαστική αρχή που διατάσσει την επίδοση ενός εγγράφου (Άρειος Πάγος 436/1995, Ποινικά Χρονικά 1995, 756, Άρειος Πάγος 167/1998, Ποινικά Χρονικά 1998, 792, Άρειος Πάγος 169/1998, Ποινική Δικονομία 1998, 652). Ο Άρειος Πάγος έχει κρίνει ότι η επίδοση

μία κλήσης για εμφάνιση στο ακροατήριο ή μίας δικαστικής απόφασης είναι άκυρη, αν ο κατηγορούμενος δεν αναζητήθηκε στον τόπο κατοικίας του και η κλήση ή η απόφαση του επιδόθηκαν ως αγνώστου διαμονής (Άρειος Πάγος 941/1987, Ποινικά Χρονικά 1997, 785).

17. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι μία έφεση, ακόμα κι αν έχει ασκηθεί εκπρόθεσμα, δεν είναι απαράδεκτη αν η επίδοση μίας καταδικαστικής απόφασης σε ένα άτομο «αγνώστου διαμονής» κινδυνεύει να κηρυχθεί άκυρη. Τούτο ισχύει όταν η απόφαση έχει επιδοθεί στο δήμαρχο ή σε κάποιο από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 156 § 2 χωρίς να έχει αναζητηθεί ο κατηγορούμενος στη δηλωθείσα διεύθυνσή του. Η εν λόγω προϋπόθεση εξετάζεται από το δικαστήριο και σε περίπτωση που δεν εκπληρώνεται, η επίδοση θεωρείται άκυρη και η προθεσμία άσκησης έφεσης δεν αρχίζει να τρέχει.

18. Ορισμένες διατάξεις εξετάζουν συγκεκριμένα την περίπτωση κατηγορουμένων που είναι απόντες ή έχουν διαφύγει:

Άρθρο 428 – Κλήτευση στο ακροατήριο

«Αν ο κατηγορούμενος για πλημμέλημα έχει παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου, απουσιάζει όμως από τον τόπο κατοικίας του και είναι άγνωστη η διαμονή του, ο εισαγγελέας τον καλεί στην ορισμένη δικάσιμο σύμφωνα με τα άρθρα 320 και 321. Η επίδοση γίνεται με κατά το άρθρο 156.

Άρθρο 430 § 1 – Αίτηση για την ακύρωση της απόφασης

«Ο κατηγορούμενος που δεν εμφανίστηκε ούτε εκπροσωπήθηκε από συνήγορο, εφόσον δεν άσκησε ένδικο μέσο που επιτρέπεται από το νόμο κατά της καταδικαστικής αποφάσεως, μπορεί να ζητήσει την ακύρωσή της για το λόγο ότι κατά την επίδοση του κλητήριου θεσπίσματος δε συνέτρεχαν οι όροι του άρθρου 428, καθορίζοντας συγχρόνως και τον τόπο στον οποίο διέμενε, διαφορετικά η αίτησή του είναι απαράδεκτη. (...)»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

19. Ο προσφεύγων παραπονείται για προσβολή του δικαιώματος του πρόσβασης σε δικαστήριο. Ως προς τούτο, υποστηρίζει ότι λόγω των ανωμαλιών που μεσολάβησαν κατά την κοινοποίηση της απόφασης του Πλημμελειοδικείου, δεν μπόρεσε να υπερασπιστεί τον εαυτό του απέναντι στις σε βάρος του κατηγορίες. Υποστηρίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 τα εφαρμοστέα τμήματα του οποίου έχουν ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῇ δικαίως (...) υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...)επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως.»

A. Επί του παραδεκτού

20. Καταρχήν, η Κυβέρνηση προβάλλει τη μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων έπρεπε να ασκήσει κατά της απόφασης του Πλημμελειοδικείου την προβλεπόμενη από το άρθρο 430 § 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αίτηση ακύρωσης. Ωστόσο, καθώς η απόφαση δεν είχε ακόμα εκτελεσθεί, η εν λόγω αίτηση θα είχε γίνει δεκτή και θα είχε ορισθεί νέα δικάσιμος, όπου ο προσφεύγων θα έπρεπε να παρίσταται. Προκειμένου να κηρυχθεί η αίτηση ακύρωσης παραδεκτή, έπρεπε απλά ο προσφεύγων να δηλώσει ότι δεν απουσίαζε από την κατοικία του τη στιγμή της επίδοσης της απόφασης και ότι ο τόπος διαμονής του δεν ήταν άγνωστος. Η αίτηση ακύρωσης θα μπορούσε να έχει ασκηθεί ακόμα και κατόπιν της λήξης της προθεσμίας άσκησης έφεσης.

21. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το άρθρο 430 § 1 αφορά τους κατηγορούμενους αγνώστου διαμονής ενώ, εκείνος, είχε γνωστό τόπο διαμονής, στη διεύθυνση Ρόδου 5, και έπρεπε να έχει κλητευθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που εφαρμόζεται στους κατηγορούμενους που έχουν γνωστό τόπο διαμονής.

22. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η ένσταση της κυβέρνησης συνδέεται στενά με την ουσία της αιτίας που διατυπώνει ο προσφεύγων επί του πεδίου της πρόσβασης σε δικαστήριο. Το Δικαστήριο συνενώνει συνεπώς την ένσταση με την επί της ουσίας εξέταση.

23. Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια το άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης και ότι δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει συνεπώς να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

24. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι ο προσφεύγων κρίθηκε σε πρώτο βαθμό ως άτομο αγνώστου διαμονής. Κατά τον χρόνο επίδοσης της απόφασης, αναζητήθηκε στη διεύθυνση που είχε δηλώσει αλλά δεν βρέθηκε. Αντί να ασκήσει αίτηση ακύρωσης της καταδικαστικής απόφασης, δυνάμει του άρθρου 430 § 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, άσκησε έφεση κατά αυτής. Το εφετείο εξέτασε αυτεπάγγελα το ζήτημα της εγκυρότητας της επίδοσης στον προσφεύγοντα και διαπίστωσε ότι καθώς εκείνος είχε ορθά χαρακτηριστεί ως άτομο αγνώστου διαμονής, η απόφαση είχε νομίμως επιδοθεί στο δημαρχείο. Το εφετείο δεν μπορούσε συνεπώς να κηρύξει άκυρη την επίδοση και να δηλώσει, συνεπώς, ότι η έφεση του προσφεύγοντος είχε ασκηθεί εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

25. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι αν είχε ασκήσει αίτηση ακύρωσης της απόφασης δυνάμει του άρθρου 430 § 1, αυτή θα είχε ομοίως απορριφθεί επειδή δεν είχε γνωστή διεύθυνση. Υποστηρίζει ότι ουδέποτε δήλωσε άλλη διεύθυνση από εκείνη της οδού Ρόδου αριθ.5, στην οποία ουδέποτε κλητεύθηκε να εμφανισθεί ενώπιον του πλημμελειοδικείου. Στο δικόγραφο της έφεσής του, διευκρίνισε εκ νέου ότι η κατοικία του βρισκόταν στην οδό Ρόδου αριθ.5, προσκόμισε δικαιολογητικά προς στήριξη των λεγόμενων του και κλήτευσε μάρτυρα ο οποίος επιβεβαίωσε ότι όντως κατοικούσε σε αυτή τη διεύθυνση.

26. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το «δικαίωμα σε δικαστήριο», του οποίου το δικαίωμα πρόσβασης συνιστά μία ιδιαίτερη πλευρά, δεν είναι απόλυτο και προσφέρεται σε περιορισμούς, οι οποίοι γίνονται σιωπηρά δεκτοί, ειδικότερα ως προς τους όρους του παραδεκτού μιας προσφυγής, διότι απαιτεί από την ίδια την φύση του μία ρύθμιση από το Κράτος, το οποίο απολαμβάνει ως προς τούτο μιας συγκεκριμένης διακριτικής ευχέρειας. Εν τούτοις, οι περιορισμοί αυτοί δεν θα μπορούσαν να περιορίσουν την ανοικτή πρόσβαση ενός διοικούμενου κατά τρόπο ή σε βαθμό ώστε το δικαίωμά του σε δικαστήριο να θιγεί στην ίδια την ουσία του. Τέλος, δεν συμβιβάζονται με το άρθρο 6 § 1, παρά μόνον αν τείνουν προς θεμιτό σκοπό και αν υφίσταται εύλογη σχέση αναλογικότητας μεταξύ των

χρησιμοποιούμενων μέσων και του διωκόμενου σκοπού (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Edificaciones March Gallego S.A. κατά Ισπανίας*, 19 Φεβρουαρίου 1998, § 34, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-I).

27. Επιπλέον, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διευκρινίσει ότι η εμφάνιση ενός κατηγορουμένου στο ακροατήριο αποκτά τεράστια σημασία λόγω τόσο του δικαιώματος αυτού να ακουστεί όσο και της ανάγκης ελέγχου της ακρίβειας των ισχυρισμών του και αντιπαράθεσής τους προς τα λεγόμενα του θύματος, του οποίου πρέπει να προστατευθούν τα συμφέροντα, καθώς και προς τα λεγόμενα των μαρτύρων. Μία διαδικασία που διεξάγεται απουσία του κατηγορουμένου δεν είναι αφ'εαυτής συμβατή προς το άρθρο 6 της Σύμβασης αν μπορεί να επιτύχει μεταγενέστερα το να αποφανθεί εκ νέου ένα δικαστήριο, αφού θα τον έχει εξετάσει, επί του βασίμου των ισχυρισμών όσον αφορά τόσο τα πραγματικά περιστατικά όσο και το νομικό μέρος (*Colozza κατά Ιταλίας*, 12 Φεβρουαρίου 1985, § 29, série A αριθ.89, *Medenica κατά Ελβετίας*, 14 Ιουνίου 2001, αριθ. 20491/92, § 54, CEDH 2001-VI).

28. Το Δικαστήριο σημειώνει, επιπλέον, ότι στην υπόθεση *Jones κατά Ηνωμένου Βασιλείου* ((déc.) αριθ. 30900/02, 9 Σεπτεμβρίου 2003), το Δικαστήριο έκρινε ότι η επανέναρξη της προθεσμίας έφεσης κατά της ερήμην καταδίκης, με τη δυνατότητα για τον κατηγορούμενο να είναι παρών κατά τη συζήτηση σε δεύτερο βαθμό και να ζητήσει την προσκομιδή νέων αποδείξεων, αναλυόταν στη δυνατότητα μίας νέας απόφασης επί του βασίμου της κατηγορίας όσον αφορά τόσο τα πραγματικά περιστατικά όσο και το νομικό μέρος, κάτι που οδηγούσε στο συμπέρασμα ότι η διαδικασία, στο σύνολό της, ήταν δίκαιη.

29. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων, ο οποίος καταδικάστηκε ερήμην σε πρώτο βαθμό, ζήτησε την επανέναρξη της προθεσμίας έφεσης για το λόγο ότι η προσβληθείσα απόφαση του είχε επιδοθεί ως αγνώστου διαμονής ενώ ήταν γνωστές τόσο η διεύθυνση της κατοικίας του όσο και της εργασίας του. Ωστόσο, το εφετείο απέρριψε την αίτησή του και κήρυξε εκπρόθεσμη την έφεσή του.

30. Προκαταρκτικά, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το ελληνικό καθεστώς της επίδοσης σε άτομα «αγνώστου διαμονής» σκοπεύει στη διασφάλιση της νομικής ασφάλειας, κάτι που δεν είναι αφ'εαυτού ασύμβατο προς τις απαιτήσεις μίας δίκαιης δίκης. Αντιθέτως, πρέπει να προσδιοριστεί αν η εφαρμογή του στην

προκειμένη περίπτωση δεν αποστέρησε τον προσφεύγοντα από το δικαίωμά του πρόσβασης σε δικαστήριο.

31. Καταρχήν, το Δικαστήριο δεν έχει πεισθεί ότι οι αρχές που ήταν υπεύθυνες για την επίδοση την απόφασης του πλημμελειοδικείου επέδειξαν τη δέουσα ταχύτητα. Πράγματι, από το φάκελο προκύπτει ότι οι αρχές γνώριζαν τόσο της διεύθυνση της κατοικίας του προσφεύγοντος όσο και αυτή της εργασίας του. Πράγματι, η διεύθυνση εργασίας ήταν εκείνη όπου έλαβε χώρα η σύλληψη αυτού και περιλαμβανόταν σε όλα τα έγγραφα που είχαν συντάξει οι διωκτικές αρχές. Εν τούτοις, φαίνεται ότι όταν πήγε στον τόπο διαμονής του προσφεύγοντος, ο δικαστικός επιμελητής στον οποίο είχε ανατεθεί η επίδοση περιορίστηκε στα λεγόμενα των ενοίκων της πολυκατοικίας, βάσει των οποίων ο προσφεύγων δεν κατοικούσε εκεί. Δεν προσπάθησε, επιπλέον, να εντοπίσει τον προσφεύγοντα στη διεύθυνση της εργασίας του. Ωστόσο, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το άρθρο 155 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει ρητά την επίδοση στη διεύθυνση εργασίας του κατηγορουμένου. Ακόμα κι υποτεθεί ότι ο δικαστικός επιμελητής αγνόησε τη διεύθυνση εργασίας του προσφεύγοντος, η παράλειψη αυτή αποτελεί εν τούτοις ευθύνη του Κράτους.

32. Επιπλέον, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το εφετείο επέδειξε βέβαιη αυστηρότητα κηρύσσοντας εκπρόθεσμη την έφεση του προσφεύγοντος. Πράγματι, ο τελευταίος είχε προσκομίσει έγγραφα προς στήριξη των ισχυρισμών του και είχε ζητήσει την ακρόαση ενός μάρτυρα προκειμένου να αποδείξει ότι κατοικούσε στη διεύθυνση που είχε δηλώσει ενώπιον των αρχών. Ωστόσο, το εφετείο περιορίστηκε να απορρίψει την αίτηση του προσφεύγοντος βασιζόμενο μόνο στο πρακτικό της επίδοσης και σε όσα είχαν γραφεί σε αυτό χωρίς να αναρωτηθεί περί της ακρίβειας και εγκυρότητάς τους στο εθνικό δίκαιο. Η προσέγγιση αυτή μοιάζει αρκετά αυστηρή κυρίως στο μέτρο που ο προσφεύγων, ο οποίος καταδικάστηκε ερήμην σε πρώτο βαθμό, δεν είχε, σε κανένα στάδιο της διαδικασίας, την ευκαιρία να προβάλει επιχειρήματα για την υπεράσπισή του. Προκύπτει ότι η εφαρμογή του καθεστώτος της επίδοσης σε άτομα «αγνώστου διαμονής» στην προκειμένη περίπτωση και η αυστηρότητα με την οποία το εφετείο απέρριψε την έφεση του προσφεύγοντος θέτουν κάποιο πρόβλημα υπό το πρίσμα του άρθρου 6 της Σύμβασης.

33. Υπό αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, στο μέτρο που ο προσφεύγων είχε γνωστό τόπο διαμονής, τουλάχιστον στη διεύθυνση εργασίας του, οι διατάξεις του άρθρου 430 § 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που παρέθεσε η

Κυβέρνηση προς στήριξη της ένστασής της περί μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων δεν είναι εφαρμοστέες. Το Δικαστήριο απορρίπτει συνεπώς την ένσταση της Κυβέρνησης. Λαμβανομένων υπόψη των συλλογισμών που αναπτύχθηκαν στις προηγούμενες παραγράφους, κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

34. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

35. Για υλική ζημία, ο προσφεύγων αξιώνει το ποσό των 6.336 ευρώ το οποίο αντιστοιχεί σε αυτό που κατέβαλε για να μετατρέψει την ποινή φυλάκισής του σε χρηματική ποινή, καθώς και 5.850 ευρώ για τις οικονομικές απώλειες που συνδέονται με τη μίσθωση ενός ξενοδοχείου στα πλαίσια των εμπορικών δραστηριοτήτων του.

36. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι η απόρριψη της έφεσής του και της αίτησης αναίρεσής του, καθώς και η ανάκληση της άδειας παραμονής του, του προκάλεσαν ηθική βλάβη την οποία αποτιμά σε 10.000.000 ευρώ.

37. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι αξιώσεις για υλική ζημία δεν έχουν καμία αιτιώδη συνάφεια με την επικαλούμενη παραβίαση.

38. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μπορεί να καταβάλει ποσά ως δίκαιη ικανοποίηση την οποία προβλέπει το άρθρο 41 όταν η απώλεια ή οι επικαλούμενες ζημιές προκλήθηκαν από τη διαπιστωθείσα παραβίαση, ενώ το Κράτος δεν είναι αντιθέτως υποχρεωμένο να καταβάλει χρήματα για τις ζημιές που δεν του καταλογίζονται (*Perote Pellon κατά Ισπανίας*, αριθ. 45238/99, 25 Ιουλίου 2002, § 57).

39. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο κατέληξε στην παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, στο μέτρο που οι αρχές δεν προχώρησαν στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να διασφαλίσουν την τήρηση του δικαιώματος του προσφεύγοντος να συμμετάσχει στη δίκη του. Η διαπίστωση αυτή δε συνεπάγεται απαραίτητως ότι η καταδίκη του προσφεύγοντος ήταν αβάσιμη.

40. Το Δικαστήριο δε θεωρεί προσήκον να αποζημιώσει τον προσφεύγοντα για τα διάφορα ποσά που έπρεπε να καταβάλει. Καμία αιτιώδης συνάφεια δεν αποδεικνύεται πράγματι μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και των αρνητικών συνεπειών που η καταδίκη είχε επί της διοικητικής κατάστασης και των εμπορικών δραστηριοτήτων του ενδιαφερομένου (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Somogyi κατά Ιταλίας*, αριθ. 67972/01, 18 Μαΐου 2004, §§ 82-83).

41. Σε ό,τι αφορά την ηθική βλάβη, το Δικαστήριο εκτιμά όπως και η Κυβέρνηση ότι, υπό τις συνθήκες της προκειμένης υπόθεσης, η διαπίστωση της παραβίασης συνιστά αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση (*Brozicek κατά Ιταλίας*, 19 Δεκεμβρίου 1989, § 48, série A αριθ. 167 και *Da Luz Domingues Ferreira κατά Βελγίου*, αριθ. 50049, § 65, 24 Μαΐου 2007).

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

42. Χωρίς να προσκομίζει κανένα δικαιολογητικό προς στήριξη της αξίωσής του, ο προσφεύγων ζητεί ομοίως 1.500 ευρώ για την αμοιβή του δικηγόρου ενώπιον του εφετείου και του Αρείου Πάγου και 10.000 ευρώ για τις διαδικασίες που κίνησε ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων για να αμφισβητήσει την ανάκληση της άδειας παραμονής του κατόπιν της καταδίκης του. Ο προσφεύγων δεν προέβαλε κανένα αίτημα για έξοδα και δικαστική δαπάνη.

43. Η Κυβέρνηση δε διατυπώνει παρατηρήσεις ως προς τούτο.

44. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, σε έναν προσφεύγοντα δεν μπορούν να επιστραφούν τα έξοδα και η δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε παρά στο μέτρο που αποδεικνύονται η πραγματικότητά τους, η αναγκαιότητά τους και ο εύλογος χαρακτήρας του ύψους τους. Στην προκειμένη υπόθεση, το Δικαστήριο δεν εκτιμά ότι πρέπει να διερευνήσει αν τα εν λόγω έξοδα πραγματοποιήθηκαν προκειμένου να διαπιστωθεί και να διορθωθεί μία παραβίαση της Σύμβασης. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν προσκόμισε δικαιολογητικά για τα εν λόγω έξοδα, το Δικαστήριο απορρίπτει το αίτημα ως προς τούτο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
3. *Αποφαίνεται* ότι η διαπίστωση μίας παραβίασης συνιστά αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη ο προσφεύγων.
4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 28 Μαΐου 2009 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren Nielsen

Γραμματέας

(υπογραφή)

Nina Vajić

Πρόεδρος